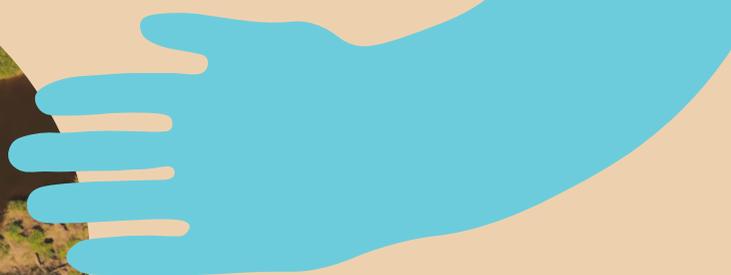

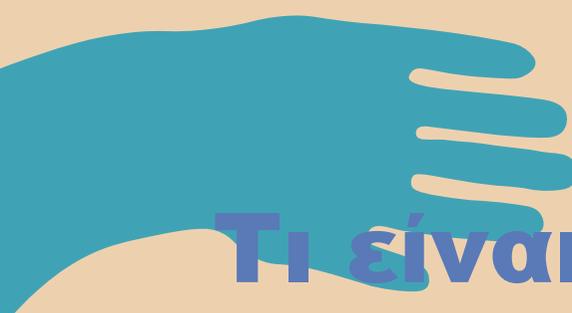

Co-funded by
the European Union

Πρόγραμμα Trash Art Σύντομος Οδηγός

Κύπρος Ελλάδα Λετονία

Τι είναι το έργο Trash Art

Οι περιβαλλοντικές προκλήσεις επηρεάζουν τους πάντες, και η αμέλεια της ευθύνης απέναντι στη φύση μπορεί να οδηγήσει σε εκτεταμένες παγκόσμιες συνέπειες. Η ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης επιτρέπει στα άτομα να κατανοήσουν το αντίκτυπο των πράξεών τους και να υιοθετήσουν πιο βιώσιμες επιλογές τρόπου ζωής. Η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε τυπικά και μη μαθησιακά πλαίσια είναι απαραίτητη για τη δημιουργία μακροπρόθεσμης αλλαγής.

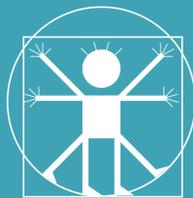
Η τέχνη διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης. Ενισχύει τη φαντασία, προκαλεί συναισθηματική εμπλοκή και προάγει την κριτική σκέψη, ενώ παράλληλα ενδυναμώνει τη σύνδεση των ανθρώπων με τη φύση.

Το έργο Trash Art αξιοποιεί την καλλιτεχνική πρακτική ως εργαλείο για την προώθηση της περιβαλλοντικής παιδείας και της βιώσιμης συμπεριφοράς μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών. Στόχος του είναι η ενίσχυση των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών στον τομέα της οικολογικής τέχνης μέσω εργαστηρίων και της ανάπτυξης ενός πρακτικού οδηγού. Επιπλέον, το έργο επιδιώκει τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικτύου εκπαιδευτικών που εργάζονται με την οικολογική τέχνη, υποστηρίζοντας την ανταλλαγή καλών πρακτικών και τη συνεργατική μάθηση. Οι δημόσιες εκθέσεις συμβάλλουν περαιτέρω στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την κλιματική αλλαγή και ενθαρρύνουν τη συμμετοχή της κοινότητας.

Η συμπερίληψη αποτελεί βασική προτεραιότητα του έργου. Συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες, όπως πρόσφυγες, άτομα με αναπηρία και άτομα που διαμένουν σε απομακρυσμένες περιοχές, συμμετέχουν ενεργά σε όλες τις δράσεις. Τα αποτελέσματα του έργου περιλαμβάνουν αυξημένη περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, ενισχυμένες δεξιότητες διδασκαλίας οικολογικής τέχνης, την ανάπτυξη ενός ισχυρού ευρωπαϊκού δικτύου εκπαιδευτικών και ευρύτερη δημόσια εμπλοκή σε περιβαλλοντικά ζητήματα.

Εταίροι Οργανισμοί

Η Σχολή Καλών Τεχνών Πέτερης Ρόζενμπεργκς της πόλης Τσέσις προσφέρει επαγγελματική καλλιτεχνική εκπαίδευση στο σχέδιο, τη ζωγραφική, τη γλυπτική, τη θεωρία της τέχνης, τα γραφικά υπολογιστών, τη φωτογραφία και τις βασικές αρχές του σχεδιασμού. Κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, οι μαθητές αναπτύσσουν σταδιακά τόσο τεχνικές δεξιότητες όσο και δημιουργική σκέψη.

Στη συνέχεια, οι μαθητές εξειδικεύονται σε τέσσερα τμήματα: Σχεδιασμό Γυαλιού, Κεραμική, Ξυλογλυπτική και Περιβαλλοντικό Σχεδιασμό. Καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους, συμμετέχουν σε εκθέσεις, διαγωνισμούς και συνεργατικά προγράμματα, παρουσιάζοντας ενεργά το δημιουργικό τους έργο στην ευρύτερη κοινότητα.

Τα έργα αποφοίτησης εκτίθενται με υπερηφάνεια στην Αίθουσα Εκθέσεων του Τσέσις, αναδεικνύοντας τα επιτεύγματα και την καλλιτεχνική εξέλιξη των μαθητών. Πολλοί απόφοιτοι συνεχίζουν τις σπουδές τους σε ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης ή ακολουθούν επαγγελματική πορεία στη ζωγραφική, το σχέδιο, την αρχιτεκτονική και τη σύγχρονη τέχνη.

Εταίροι Οργανισμοί

Ιδρύθηκε το 2022 στην Κύπρο, η ViModo είναι ένας οργανισμός αφιερωμένος στην έρευνα, την καινοτομία και τον κοινωνικό αντίκτυπο. Αναπτύσσει δημιουργικές και βιώσιμες λύσεις για την αντιμετώπιση σύγχρονων κοινωνικών προκλήσεων και διαθέτει σημαντική εμπειρία σε ευρωπαϊκά συνεργατικά προγράμματα, ιδιαίτερα στο πλαίσιο του Erasmus+ KA2.

Η ViModo συνεργάζεται ενεργά με τοπικούς καλλιτέχνες συμπεριλαμβανομένων καλλιτεχνών δρόμου, κεραμιστών και περφόρμερ, δημιουργώντας γέφυρες μεταξύ πολιτισμού, εκπαίδευσης και κοινοτικής συμμετοχής. Μέσω των πρωτοβουλιών της, ο οργανισμός επιδιώκει να εμπνεύσει θετικά την αλλαγή, να προωθήσει τη συμπερίληψη και να συμβάλει σε μια πιο βιώσιμη και κοινωνικά ευαισθητοποιημένη Ευρώπη.

Εταίροι Οργανισμοί

VISIT AGIASOS

Το Visit Agiasos είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός αφιερωμένος στη διατήρηση και προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Λέσβου μέσα από σύγχρονες και καινοτόμες προσεγγίσεις. Με ισχυρές ρίζες στην τοπική κοινότητα, υποστηρίζει κατοίκους, μαθητές και ηλικιωμένους, ενθαρρύνοντας τον εθελοντισμό και την ενεργή κοινωνική συμμετοχή.

Το έργο του οργανισμού βασίζεται σε έξι βασικούς πυλώνες: Τέχνη, Ιστορία, Γαστρονομία, Φύση, Θρησκεία και Γλώσσα. Αναδεικνύοντας τις τοπικές παραδόσεις και υποστηρίζοντας καλλιτέχνες και μικρές επιχειρήσεις, το Visit Agiasos γεφυρώνει το παρελθόν με το παρόν, διασφαλίζοντας ότι η πολιτιστική ταυτότητα της Αγιάσου παραμένει ζωντανή για τις μελλοντικές γενιές.

Στόχοι και Εργαστήρια του Προγράμματος Trash Art

Εμπνέοντας Δημιουργικότητα για ένα Πιο Πράσινο Μέλλον

Το έργο Trash Art φέρνει κοντά την τέχνη, τη δημιουργικότητα και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Στόχος του είναι να εμπνεύσει τους ανθρώπους να αναστοχαστούν πώς οι καθημερινές τους πράξεις επηρεάζουν τη φύση και να ενθαρρύνει πιο βιώσιμους τρόπους ζωής. Μέσα από τη δημιουργική έκφραση, μαθητές και εκπαιδευτικοί μαθαίνουν να βλέπουν ομορφιά και αξία σε αυτά που ονομάζουμε απορρίμματα και να επικοινωνούν περιβαλλοντικά μηνύματα μέσω της τέχνης.

Συνδέοντας σχολεία και οργανισμούς από διαφορετικές χώρες, το Trash Art δημιουργεί ένα ευρωπαϊκό δίκτυο εκπαιδευτικών που ανταλλάσσουν ιδέες, καλές πρακτικές και έμπνευση για δημιουργική βιωσιμότητα. Το έργο προωθεί την ένταξη και τις ίσες ευκαιρίες, εμπλέκοντας πρόσφυγες, άτομα με αναπηρίες και ανθρώπους που ζουν σε απομακρυσμένες ή αγροτικές περιοχές.

Οι δημόσιες εκθέσεις παρουσιάζουν έργα τέχνης φτιαγμένα από φυσικά και ανακυκλωμένα υλικά, διαδίδοντας την ευαισθητοποίηση σχετικά με την κλιματική αλλαγή και τη βιωσιμότητα. Το έργο βοηθά τους εκπαιδευτικούς να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και αυτοπεποίθηση στη χρήση μεθόδων οικολογικής τέχνης στη διδασκαλία τους. Τα εργαστήρια και ένας πρακτικός οδηγός υποστηρίζουν τους εκπαιδευτικούς στην ένταξη περιβαλλοντικών θεμάτων στις τάξεις με ελκυστικούς και ουσιαστικούς τρόπους.

Εργαστήρια σε όλη την Ευρώπη

Λετονία – Οικολογική Τέχνη από τη Φύση

Οι συμμετέχοντες εξερεύνησαν τρόπους συλλογής και προετοιμασίας φυσικών υλικών για καλλιτεχνική χρήση. Μια σύντομη διάλεξη παρουσίασε τις χημικές και φυσικές ιδιότητες των ορυκτών, της αργίλου, της λάσπης, της στάχτης και του κάρβουνου. Κατά τη διάρκεια μιας περιήγησης στη φύση, οι συμμετέχοντες συνέλεξαν υλικά, παρατηρώντας τα χρώματα, τις υφές και τα μοτίβα του τοπίου, ενώ παράλληλα γνώρισαν στοιχεία της τοπικής ιστορίας και μυθολογίας.

Πίσω στο εργαστήριο, προετοίμασαν τα ευρήματά τους μέσω του θρυμματισμού, του κοσκινίσματος και της καύσης φυσικών υλικών για τη δημιουργία χρωστικών και στάχτης, μετατρέποντας την ίδια τη γη σε δημιουργική έκφραση.

Ελλάδα – Καλαθοπλεκτική και Καρεκλοπλεκτική

Στη Λέσβο, οι συμμετέχοντες ανακάλυψαν ξανά παραδοσιακές τέχνες μέσα από δύο δημιουργικές ημέρες πλεξίματος. Το πρόγραμμα επικεντρώθηκε στην καλαθοπλεκτική: στην εξερεύνηση φυσικών υλικών, σε ιδέες δημιουργικής επαναχρησιμοποίησης (upcycling) και στην ιστορία της τοπικής χειροτεχνίας. Οι συμμετέχοντες επισκέφθηκαν το Μουσείο Παλαιών Επαγγελματιών και στη συνέχεια διδάχθηκαν τεχνικές πλεξίματος, ώστε να σχεδιάσουν και να κατασκευάσουν τα δικά τους καλάθια.

Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες μνήθηκαν στην καρεκλοπλεκτική και την επισκευή, συνδυάζοντας τη βιωσιμότητα με την παράδοση. Χρησιμοποιώντας νήμα από παλιά υφάσματα, εξασκήθηκαν σε τρεις τεχνικές πλεξίματος, συμβάλλοντας στη μείωση της χρήσης πλαστικού και των κλωστοϋφαντουργικών αποβλήτων.

Κύπρος – Κυανοτυπία & Ανθοτυπία

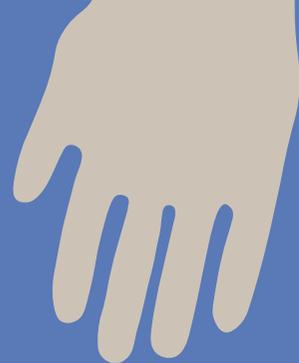
Το εργαστήριο στη Λευκωσία της Κύπρου ξεκίνησε με την τεχνική της κυανοτυπίας, δημιουργώντας έργα τέχνης σε μπλε τόνους που έφεραν περιβαλλοντικά μηνύματα. Στη συνέχεια, εξερευνήσαμε την ανθοτυπία πειραματιζόμενοι με φυσικές τονικότητες χρησιμοποιώντας τσάι, καφέ και μπαχαρικά. Το εργαστήριο ολοκληρώθηκε με μια συνεργατική εγκατάσταση κυανοτυπίας και μια δημόσια pop-up έκθεση, διαδίδοντας την ευαισθητοποίηση και γιορτάζοντας τη δημιουργική δράση για το περιβάλλον.

Μαζί για την Αλλαγή

Το έργο Trash Art ενώνει την τέχνη, την εκπαίδευση και την περιβαλλοντική δράση. Συνδυάζοντας τη δημιουργικότητα με τη βιωσιμότητα, ενισχύει τους δεσμούς μεταξύ ανθρώπων, πολιτισμού και φύσης εμπνέοντας ένα πιο πράσινο και πιο συμπεριληπτικό μέλλον για όλους.

Το Κοινό-Στόχος μας

Το εγχειρίδιο Trash Art έχει σχεδιαστεί για δασκάλους δημοτικού σχολείου και εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να ενσωματώσουν τη δημιουργικότητα και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση στη διδασκαλία τους. Λειτουργεί ως πηγή έμπνευσης και ως πρακτικός οδηγός για την εισαγωγή δραστηριοτήτων οικολογικής τέχνης που συνδυάζουν την καλλιτεχνική έκφραση με τη βιωσιμότητα. Τα υλικά ενθαρρύνουν τους εκπαιδευτικούς να εξερευνήσουν πρακτικές τέχνης βασισμένες στη φύση και να χρησιμοποιούν ανακυκλωμένα υλικά στην τάξη. Το εγχειρίδιο στηρίζει επίσης τους εκπαιδευτικούς στην ανάπτυξη της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας και της δημιουργικής σκέψης των μαθητών. Τέλος, στοχεύει στην ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών ώστε να γίνουν πρότυπα για πιο πράσινες και συνειδητές μαθησιακές κοινότητες.

Γιατί το Trash Art στα Σχολεία

Η τέχνη έχει τη δύναμη να εμπνέει, να συνδέει και να μεταμορφώνει, καθιστώντας την ένα ουσιαστικό εργαλείο για τη διδασκαλία της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Η ενσωμάτωση δραστηριοτήτων Trash Art στα σχολεία βοηθά τους μαθητές να κατανοήσουν πώς οι καθημερινές τους επιλογές επηρεάζουν τον πλανήτη και τους ενθαρρύνει να σκέφτονται δημιουργικά για τη βιωσιμότητα. Χρησιμοποιώντας ανακυκλωμένα και φυσικά υλικά, τα παιδιά μαθαίνουν να βλέπουν ομορφιά και αξία σε ό,τι συχνά θεωρείται

απόβλητο. Η προσέγγιση αυτή καλλιεργεί τον σεβασμό προς τη φύση και προωθεί υπεύθυνες συνήθειες από μικρή ηλικία.

Τα έργα οικολογικής τέχνης αναπτύσσουν επίσης την κριτική σκέψη, την επίλυση προβλημάτων και τις δεξιότητες συνεργασίας, καθώς οι μαθητές εξερευνούν νέους τρόπους επαναχρησιμοποίησης υλικών και οπτικής έκφρασης περιβαλλοντικών μηνυμάτων. Για τους εκπαιδευτικούς, το Trash Art προσφέρει έναν ελκυστικό και πρακτικό τρόπο ένταξης της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα. Συνδέει την επιστήμη, τον πολιτισμό και τη δημιουργικότητα μέσα από μια βιωματική μαθησιακή εμπειρία.

Επιπλέον, η εργασία με φυσικά και ευρεθέντα υλικά ενισχύει τη συναισθηματική σύνδεση των μαθητών με το περιβάλλον τους και τον τοπικό τους χώρο. Μέσα από την τέχνη, δεν μαθαίνουν μόνο για την οικολογία, αλλά αισθάνονται και ενδυναμωμένοι να αναλάβουν μικρές δράσεις που μπορούν να κάνουν τη διαφορά. Με αυτόν τον τρόπο, το Trash Art στα σχολεία γίνεται κάτι περισσότερο από μια καλλιτεχνική δραστηριότητα γίνεται ένα μονοπάτι προς ένα πιο συνειδητό, βιώσιμο και δημιουργικό μέλλον.

Περιβαλλοντικός Γραμματισμός μέσω της Τέχνης

Το Trash Art βασίζεται στην ιδέα ότι ο περιβαλλοντικός γραμματισμός δεν αναπτύσσεται μόνο μέσω της επιστημονικής γνώσης, αλλά και μέσα από τη συναισθηματική εμπλοκή και τη δημιουργική εξερεύνηση. Ενσωματώνοντας την τέχνη στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, οι μαθητές ενθαρρύνονται να συνδεθούν προσωπικά με τις έννοιες της βιωσιμότητας, αντί να τις αντιλαμβάνονται ως αφηρημένα παγκόσμια ζητήματα.

Μέσα από βιωματικές δημιουργικές διαδικασίες, οι μαθητές διερευνούν τη χρήση των πόρων, τον μετασχηματισμό των υλικών και την οικολογική ευθύνη. Η τέχνη γίνεται ένα μέσο διερεύνησης, πειραματισμού και αναστοχασμού.

Βιωματική και Διαδικαστική Μάθηση

Τα εργαστήρια αυτού του οδηγού βασίζονται στις αρχές της βιωματικής μάθησης. Οι μαθητές μαθαίνουν μέσα από την πράξη συλλέγοντας υλικά, προετοιμάζοντας χρωστικές, παρατηρώντας χημικές αντιδράσεις, υφαίνοντας δομές και αναστοχαζόμενοι πάνω στα αποτελέσματα. Η έμφαση δεν δίνεται μόνο στο τελικό αποτέλεσμα, αλλά και στην ίδια τη δημιουργική διαδικασία. Αυτή η προσέγγιση ενισχύει την περιέργεια, την επίλυση προβλημάτων, την ανθεκτικότητα και την κριτική σκέψη.

Διαθεματικές Συνδέσεις

Οι δραστηριότητες Trash-Art υποστηρίζουν τη διαθεματική μάθηση και μπορούν να ενσωματωθούν στα εξής γνωστικά αντικείμενα:

- Εικαστικά – θεωρία χρώματος, σύνθεση, διερεύνηση υλικών
- Φυσικές Επιστήμες (STEM) – χημικές αντιδράσεις, φωτοευαισθησία, φυσικές χρωστικές
- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση – βιωσιμότητα, κυκλική σκέψη, επίγνωση πόρων
- Αγωγή του Πολίτη – υπευθυνότητα, ενεργός ρόλος πολίτη, κοινωνική συμμετοχή
- Σχεδιασμός & Τεχνολογία – επαναχρησιμοποίηση (upcycling), καινοτομία υλικών, δομική σκέψη

Ένταξη και Προσβασιμότητα

Το έργο προωθεί συμπεριληπτικά μαθησιακά περιβάλλοντα, προσφέροντας προσαρμόσιμες δραστηριότητες κατάλληλες για διαφορετικές ηλικιακές ομάδες και ικανότητες. Τα εργαστήρια μπορούν να απλοποιηθούν ή να επεκταθούν, ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών.

Χρησιμοποιώντας προσβάσιμα, καθημερινά υλικά και ενθαρρύνοντας τη συνεργατική εργασία, το Trash-Art δημιουργεί χώρο συμμετοχής για μαθητές από διαφορετικά υπόβαθρα, συμπεριλαμβανομένων και όσων έχουν λιγότερες ευκαιρίες.

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων

Μέσα από τη συμμετοχή στα εργαστήρια Trash-Art, οι μαθητές αναπτύσσουν:

- Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και υπευθυνότητα
- Δημιουργική σκέψη και δεξιότητες πειραματισμού
- Λεπτές κινητικές και τεχνικές δεξιότητες
- Υπομονή και παρατηρητικότητα
- Δεξιότητες συνεργασίας και επικοινωνίας

Η Δομή του Εγχειριδίου μας

Κάθε Ενότητα Περιλαμβάνει:

- Περίληψη της καλλιτεχνικής τεχνικής, συμπεριλαμβανομένου του εννοιολογικού της πλαισίου και της συνάφειάς της με τη βιωσιμότητα.
- Μαθησιακά αποτελέσματα, που περιγράφουν τις γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις που αναμένεται να αναπτύξουν οι μαθητές. Προτεινόμενη ηλικιακή ομάδα, διάρκεια και επίπεδο δυσκολίας, για την υποστήριξη του πρακτικού σχεδιασμού.
- Λίστα απαιτούμενων υλικών, δίνοντας προτεραιότητα σε επαναχρησιμοποιούμενα, ανακυκλωμένα ή φυσικά υλικά όπου είναι δυνατόν.
- Οδηγίες προετοιμασίας, συμπεριλαμβανομένων συμβουλών για αποθήκευση, ασφάλεια και οργάνωση πριν από το εργαστήριο.
- Σαφείς οδηγίες βήμα προς βήμα, δομημένες για εύκολη εφαρμογή στο σχολικό περιβάλλον.
- Φωτογραφίες και παραδείγματα από πραγματικά εργαστήρια, που παρουσιάζουν τόσο τη διαδικασία όσο και τα τελικά αποτελέσματα.
- Συμβουλές για εκπαιδευτικούς, συμπεριλαμβανομένων προσαρμογών για την τάξη, στρατηγικών ένταξης, ιδεών διαφοροποίησης και ζητημάτων ασφάλειας.
- Ερωτήσεις αναστοχασμού, που ενθαρρύνουν την κριτική σκέψη και τη συζήτηση γύρω από τη βιωσιμότητα και την καλλιτεχνική πρακτική.
- Προαιρετικές ιδέες που προτείνουν τρόπους διεύρυνσης της δραστηριότητας σε άλλα γνωστικά αντικείμενα ή σε δράσεις κοινοτικής συμμετοχής.

Εργαστήριο

Ζωγραφική με φυσικά υλικά

Αυτό το εργαστήριο ενθαρρύνει τη χρήση υλικών που προέρχονται απευθείας από τη φύση — όπως άργιλος, άμμος και διάφορα ορυκτά. Πέρα από τη χρήση τους στη φυσική τους μορφή, οι συμμετέχοντες μπορούν να μεταμορφώσουν φυσικά στοιχεία σε δημιουργικές ουσίες και εργαλεία: στάχτη και κάρβουνο για δημιουργία ιχνών, φυτικά μελάνια, ή χειροποίητα πινέλα κατασκευασμένα από χόρτα και άλλα φυτά.

Ζωγραφική με φυσικά υλικά

Προτεινόμενη ηλικία: από 3 ετών

Διάρκεια: 90–120 λεπτά

Επίπεδο δυσκολίας: Αρχάριο έως Μέτριο

Με την ολοκλήρωση αυτού του εργαστηρίου, οι μαθητές θα είναι σε θέση να:

- Αναγνωρίζουν φυσικά υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως χρωστικές ή καλλιτεχνικά εργαλεία.
- Παρασκευάζουν απλά φυτικά χρώματα και πειραματίζονται με διαφορετικές υφές.
- Επιδεικνύουν κατανόηση της βιώσιμης χρήσης υλικών στην καλλιτεχνική πρακτική.
- Αναπτύσσουν δεξιότητες παρατήρησης διερευνώντας τις χρωματικές διαφοροποιήσεις στη φύση.
- Στοχάζονται πάνω στο πώς οι φυσικοί πόροι μπορούν να αντικαταστήσουν τα συμβατικά καλλιτεχνικά υλικά.

Ζωγραφική με φυσικά υλικά

Συμβουλές

- **Δοκιμή πριν από το τελικό έργο.** Ενθαρρύνετε τους μαθητές να δοκιμάζουν τις χρωστικές και τα υλικά σε ένα μικρό κομμάτι χαρτιού πριν τα εφαρμόσουν στο τελικό έργο. Τα φυσικά χρώματα μπορεί να διαφέρουν ως προς την ένταση και την υφή τους.
- **Εργασία σε στρώσεις.** Εφαρμόστε τις φυσικές χρωστικές σε λεπτές στρώσεις και αφήστε κάθε στρώση να στεγνώσει πριν προσθέσετε την επόμενη. Αυτό βοηθά στην αποφυγή ρωγμών ή απολέπισης, ιδιαίτερα όταν εργάζεστε με υλικά που προέρχονται από το έδαφος.
- **Επιλογή επιφάνειας.** Το πιο βαρύ χαρτί ή το χαρτί ακουαρέλας είναι καταλληλότερο για τη χρήση φυσικών χρωστικών, ιδιαίτερα εκείνων που αναμειγνύονται με άργιλο ή χώμα. Το λεπτό χαρτί μπορεί να παραμορφωθεί ή να σκιστεί.
- **Παρατήρηση αλλαγών κατά το στέγνωμα.** Οι φυσικές χρωστικές συχνά αλλάζουν χρώμα καθώς στεγνώνουν. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να συγκρίνουν τα αποτελέσματα σε υγρή και στεγνή μορφή και να συζητήσουν γιατί συμβαίνει αυτό.
- **Ασφάλεια & Υπευθυνότητα.** Υπενθυμίστε στους μαθητές να συλλέγουν υλικά με σεβασμό και σε μικρές ποσότητες, αποφεύγοντας προστατευόμενες περιοχές ή σπάνια φυτά. Αφήστε τη φύση όσο το δυνατόν λιγότερο διαταραγμένη.
- **Συμβουλή αποθήκευσης.** Αποθηκεύστε τις αχρησιμοποίητες φυσικές χρωστικές σε σφραγισμένα δοχεία και επισημάνετέ τα καθαρά με το είδος του υλικού και την ημερομηνία συλλογής.

Βήμα προς βήμα

- 1.** Ξεκινήστε εξερευνώντας τη φύση γύρω σας.
Υπάρχει κοντά σας ποτάμι, λίμνη, λιμνούλα ή δάσος; Ίσως ακόμη και η θάλασσα; Αυτά τα περιβάλλοντα προσφέρουν πλούσιες πηγές φυσικών υλικών για το συγκεκριμένο έργο. Ακόμη και ένα μικρό πάρκο στο κέντρο της πόλης μπορεί να προσφέρει απρόσμενη έμπνευση και πολύτιμους πόρους.
- 2.** Προετοιμάστε τα εργαλεία συλλογής σας.
Πάρτε μαζί σας σακούλες ή δοχεία για τη συλλογή φυσικών υλικών. Εάν είστε βέβαιοι ότι τα υλικά είναι εντελώς στεγνά (για παράδειγμα, άμμος, ξερά χόρτα ή κάρβουνο), μπορείτε να χρησιμοποιήσετε χάρτινες ή υφασμάτινες σακούλες. Ωστόσο, σφραγιζόμενες πλαστικές σακούλες ή δοχεία με καλά κλειστά καπάκια είναι ασφαλέστερα, καθώς αποτρέπουν τυχόν διαρροές.

Είναι επίσης χρήσιμο να έχετε μαζί σας ένα μικρό φτυάρι, ένα κουτάλι ή κάποιο άλλο απλό εργαλείο για το σκάψιμο και τη συλλογή υλικών όπως άργιλος, χώμα ή άμμος.
- 3.** Παρατηρήστε και καταγράψτε.
Κατά τη συλλογή υλικών στη φύση, κρατήστε σημειώσεις για το πού βρέθηκε κάθε δείγμα και τι το καθιστά μοναδικό. Επισημάνετε τα δείγματά σας αναγράφοντας τόσο την τοποθεσία όσο και το είδος του υλικού.

Αφού τα μεταφέρετε σε εσωτερικό χώρο, τα υλικά συχνά στεγνώνουν, ξεθωριάζουν ή αρχίζουν να μοιάζουν μεταξύ τους. Η καταγραφή των παρατηρήσεών σας θα σας βοηθήσει να διατηρήσετε τις λεπτομέρειες που εντοπίσατε στη φύση.

Βήμα προς βήμα

- 4.** Προετοιμάστε τα υλικά σας για ζωγραφική.
Αφού συλλέξετε τα υλικά σας, το επόμενο βήμα είναι η προετοιμασία. Αυτό το στάδιο μπορεί να διαρκέσει περισσότερο, αλλά εξασφαλίζει καλύτερα αποτελέσματα κατά τη ζωγραφική.
Υλικά που προέρχονται από το έδαφος, όπως άργιλος ή χώμα, πρέπει να αποξηραίνονται, να κοσκινίζονται ή να αλέθονται σε λεπτή σκόνη και στη συνέχεια να αναμειγνύονται με νερό σε περίπου ίσες αναλογίες (1:1), ώστε να δημιουργηθεί μια εύχρηστη χρωστική.
Φρέσκα φυτικά υλικά — όπως μούρα, μανιτάρια και βότανα — πρέπει να φυλάσσονται στο ψυγείο ή σε δροσερό και ξηρό μέρος για να αποφεύγεται η δημιουργία μούχλας. Αν σκοπεύετε να τα χρησιμοποιήσετε μέσα στην ίδια ή την επόμενη ημέρα, μπορούν να παραμείνουν σε θερμοκρασία δωματίου.
- 5.** Η φυσική ζωγραφική δεν βασίζεται μόνο σε υλικά που συλλέγονται στην ύπαιθρο. Εκτός από άργιλο, χώμα, φύλλα και μούρα που βρίσκονται στη φύση, πολλά πολύτιμα χρωστικά μπορούν να βρεθούν και στην κουζίνα. Φλούδες κρεμμυδιού, κόκκινο λάχανο, φλούδες παντζαριού, μπαχαρικά όπως κουρκουμάς ή πάπρικα, καθώς και άλλα φυτικά υπολείμματα μπορούν να δώσουν πλούσια και απρόσμενα χρώματα.

Συνδυάζοντας υλικά που συλλέγονται από τη φύση με καθημερινά υλικά της κουζίνας, το έργο γίνεται ταυτόχρονα προσβάσιμο και βιώσιμο. Ενθαρρύνει τα παιδιά να ανακαλύπτουν τη δημιουργική δυναμική όχι μόνο στα δάση και στα λιβάδια, αλλά και στα υπολείμματα τροφίμων και στους οικιακούς πόρους. Αυτή η προσέγγιση ενισχύει την ιδέα ότι το φυσικό χρώμα βρίσκεται παντού γύρω μας — στη φύση, στο σπίτι μας και στην καθημερινότητά μας.

Βήμα προς βήμα

6. Φυσικό μελάνι μπορεί να παρασκευαστεί από βρώσιμα φυτά, όπως φλούδες κόκκινου κρεμμυδιού, φλούδες παντζαριού, κόκκινο λάχανο, κουφοξυλιές, βατόμουρα ή φλούδες σταφυλιού. Επιλέξτε φυτικά υλικά που είναι ασφαλή και εύκολα αναγνωρίσιμα, ιδιαίτερα όταν εργάζεστε με παιδιά.

Για την παρασκευή του μελανιού, ψιλοκόψτε ή πολτοποιήστε το φυτικό υλικό ώστε να απελευθερωθεί το χρώμα. Τοποθετήστε το σε μια κατσαρόλα, καλύψτε με νερό και αφήστε το να σιγοβράσει απαλά για 5–10 λεπτά, επιτρέποντας στη χρωστική να περάσει στο υγρό.

Αποφύγετε τον έντονο βρασμό, καθώς η υπερβολική θερμότητα μπορεί να μειώσει την ένταση του χρώματος. Όταν το υγρό αποκτήσει πλούσια απόχρωση, στραγγίστε το μέσω χαρτιού κουζίνας, τουλπανιού ή λεπτού φίλτρου για να απομακρύνετε τα στερεά υπολείμματα. Για πιο έντονο χρώμα, επιστρέψτε το φιλτραρισμένο υγρό στην κατσαρόλα και αφήστε το να σιγοβράσει ξανά, ώστε να μειωθεί ελαφρώς.

Για καλύτερη ροή και υφή, μπορούν να προστεθούν λίγες σταγόνες αραβικού κόμμεος. Για βραχυπρόθεσμη συντήρηση, μπορεί να προστεθεί ένα γαρύφαλλο, χάρη στις φυσικές αντιβακτηριακές του ιδιότητες.

Τα φυσικά μελάνια ενδέχεται να αλλάξουν χρώμα με την πάροδο του χρόνου ή να αντιδράσουν στο pH, γεγονός που καθιστά τον πειραματισμό μέρος της δημιουργικής διαδικασίας. Κάθε φυτό παράγει μοναδικούς τόνους, που κυμαίνονται από απαλές ροζ και μωβ αποχρώσεις έως βαθιές ιώδεις αποχρώσεις.

Βήμα προς βήμα

7. Οι υδατοχρωματισμοί μπορούν να παρασκευαστούν χρησιμοποιώντας απλά υλικά, όπως λευκή άργιλο και φυτικές χρωστικές που εξάγονται από άνθη, μούρα, φύλλα, φλοιούς ή υπολείμματα κουζίνας, όπως φλούδες παντζαριού ή κόκκινο λάχανο.

Για την παρασκευή της χρωστικής, πολτοποιήστε φρέσκο ή ελαφρώς μαραμένο φυτικό υλικό χρησιμοποιώντας γουδί και γουδοχέρι. Προσθέστε μικρή ποσότητα ζεστού νερού και αφήστε το μείγμα να σταθεί, ώστε το χρώμα να διαχυθεί στο υγρό. Σουρώστε το μείγμα μέσω σουρωτηριού ή υφάσματος για να αποκτήσετε ένα συμπυκνωμένο εκχύλισμα.

Σε ξεχωριστό δοχείο, αναμείξτε περίπου 1/4 κουταλάκι του γλυκού λευκής άργιλου με περίπου 3 ml από το φρέσκο εκχύλισμα χρωστικής. Ανακατέψτε καλά μέχρι να γίνει λείο, αποφεύγοντας σβώλους. Αν το χρώμα φαίνεται πολύ ανοιχτό, προσθέστε σταδιακά περισσότερο εκχύλισμα. Για καλύτερη απλωσιμότητα και απαλότητα, μπορούν να προστεθούν λίγες σταγόνες γλυκερίνης κατάλληλης για τρόφιμα. Για βραχυπρόθεσμη συντήρηση, μπορεί να προστεθεί μία σταγόνα ξυδιού ή αιθέριου ελαίου γαρύφαλλου ή θυμαριού.

Η καολινική άργιλος λειτουργεί ως φυσικός πυκνωτής και σταθεροποιητής, βοηθώντας το χρώμα να στεγνώνει σωστά και να επανενυδατώνεται εύκολα. Επειδή είναι λευκή, δεν αλλοιώνει την απόχρωση της χρωστικής. Κάθε παρτίδα μπορεί να διαφέρει σε τόνο και ένταση, καθιστώντας τον πειραματισμό και την προσαρμογή μέρος της δημιουργικής διαδικασίας.

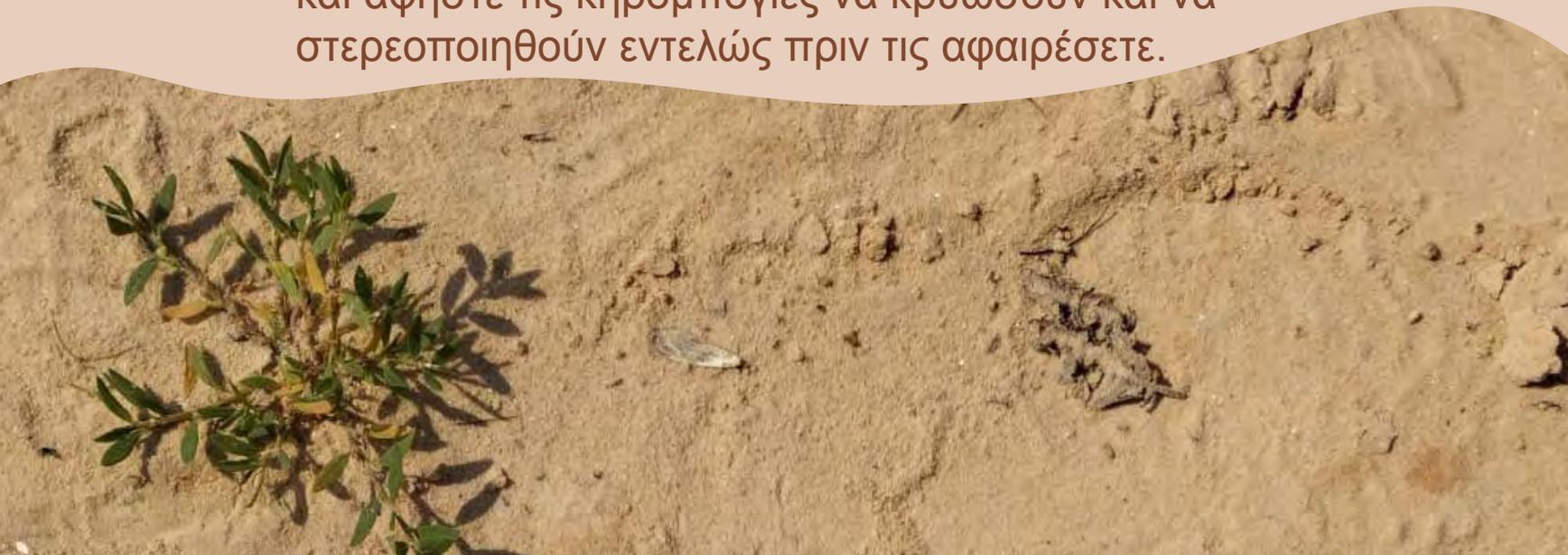
Βήμα προς βήμα

- 8.** Οι κηρομπογιές μπορούν να παρασκευαστούν χρησιμοποιώντας φυτικά κεριά και ορυκτές χρωστικές. Η μέθοδος αυτή συνδυάζει κεριά μέλισσας και νιφάδες κεριού σόγιας σε ίσες αναλογίες (1:1), επιτρέποντας ευέλικτες ποσότητες χωρίς πολύπλοκους υπολογισμούς.

Για την παρασκευή της βάσης, μετρήστε ίσες ποσότητες από κάθε είδος κεριού. Λιώστε το μείγμα απαλά σε πυρίμαχο δοχείο τοποθετημένο σε μπεν-μαρί (μέθοδος διπλού λέβητα). Διατηρήστε το νερό σε χαμηλό βρασμό και ανακατεύετε περιστασιακά, διασφαλίζοντας ότι το κεριά λιώνει πλήρως χωρίς να υπερθερμανθεί.

Όσο λιώνει το κεριά, μετρήστε φυσικές γήινες ή ορυκτές χρωστικές σε ξεχωριστά δοχεία. Περίπου 5–10 g χρωστικής ανά 100 g λιωμένου κεριού δημιουργούν έντονο χρώμα, αν και η ποσότητα μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα με την επιθυμητή ένταση.

Όταν το κεριά λιώσει πλήρως, μοιράστε το ομοιόμορφα στα δοχεία με τις χρωστικές και ανακατέψτε καλά μέχρι να αποκτήσει λεία και ομοιόμορφη απόχρωση. Εάν χρειάζεται, ζεστάνετε ξανά για λίγο ώστε να διατηρηθεί πλήρως υγρή σύσταση. Ρίξτε προσεκτικά το μείγμα σε καλούπια σιλικόνης και αφήστε τις κηρομπογιές να κρυώσουν και να στερεοποιηθούν εντελώς πριν τις αφαιρέσετε.

Βήμα προς βήμα

9. Δημιουργία Φυσικών Πινέλων

Εκτός από την παρασκευή φυσικών χρωστικών, τα παιδιά μπορούν επίσης να δημιουργήσουν τα δικά τους πινέλα χρησιμοποιώντας υλικά που βρίσκουν στη φύση. Κλαδιά πεύκου, αποξηραμένα χόρτα, φύλλα φτέρης, άλλα φυτά με ενδιαφέρουσα υφή, ακόμη και φτερά μπορούν να λειτουργήσουν ως μοναδικές «τρίχες» πινέλου. Αυτά στερεώνονται σε ανθεκτικά ξύλα (περίπου 15–20 εκ. μήκος) με τη βοήθεια σπάγκου.

Για τη συναρμολόγηση του πινέλου, τοποθετήστε το επιλεγμένο φυτικό υλικό κατά μήκος του ξύλου και στερεώστε το σφιχτά τυλίγοντας τον σπάγκο αρκετές φορές και δένοντας έναν κόμπο. Η χρήση σπάγκου αντί για ταινία ή κόλλα διατηρεί το πινέλο πλήρως βιοδιασπώμενο και εναρμονισμένο με τις αρχές της βιωσιμότητας.

Όταν ολοκληρωθούν, τα πινέλα μπορούν να βουτηχτούν σε φυσικά ή μη τοξικά χρώματα για να εξερευνήσουν υφές, μοτίβα και διαφορετικούς τρόπους δημιουργίας σημαδιών. Η δραστηριότητα αυτή ενθαρρύνει τον πειραματισμό και ενισχύει τη σύνδεση των παιδιών με τις φυσικές μορφές, δείχνοντας ότι τόσο τα εργαλεία όσο και τα υλικά της τέχνης μπορούν να προέρχονται απευθείας από το περιβάλλον.

Λίστα Ελέγχου

Συλλογή & Αναζήτηση Υλικών

Σακούλες συλλογής (χάρτινες, υφασμάτινες ή zip-lock)

Μικρά βάζα ή δοχεία με καπάκι

Ετικέτες και μαρκαδόρος

Σημειωματάριο και μολύβι για καταγραφή

Μικρό φτυαράκι ή κουτάλι (για άργιλο, χώμα, άμμο)

Γάντια (προαιρετικά)

Εργαλεία Προετοιμασίας

Γουδί και γουδοχέρι ή εργαλείο άλεσης

Σουρωτήρι (λεπτής πλέξης)

Μπολ ή βάζα για ανάμειξη

Κουταλάκια μέτρησης

Κατσαρόλα (για εξαγωγή φυτικών χρωστικών)

Σουρωτήρι, ύφασμα ή χαρτί φίλτρου

Ράβδοι ή κουτάλια ανάδευσης

Ζυγαριά κουζίνας (προαιρετική αλλά συνιστάται)

Υλικά Ζωγραφικής

Έτοιμες φυσικές χρωστικές (γήινες ή φυτικής προέλευσης)

Νερό

Πινέλα

Παλέτα ανάμειξης ή μικρά πιατάκια

Χαρτί μεγάλου πάχους ή χαρτί ακουαρέλας

Προστατευτική επιφάνεια (υπόστρωμα ή εφημερίδα)

Προαιρετικά Υλικά

Αραβικό κόμμι (για μελάνι)

Καολινική άργιλος (για υδατοχρώματα)

Γλυκερίνη (για πιο απαλή υφή)

Ξύδι ή έλαιο γαρύφαλλου (φυσικό συντηρητικό)

Ερωτήσεις Αναστοχασμού

Ποια φυσικά υλικά σας εξέπληξαν περισσότερο ως προς το χρώμα ή την υφή τους

Πώς η δημιουργία των δικών σας χρωστικών άλλαξε την κατανόησή σας για τα καλλιτεχνικά υλικά

Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίσατε κατά την παρασκευή φυσικών χρωμάτων

Πώς μπορεί η χρήση φυσικών υλικών να μειώσει τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο

Με ποιους τρόπους επηρεάζει η φύση τη καλλιτεχνική δημιουργικότητα

Τελικές Σκέψεις

Η εργασία με φυσικά υλικά δεν αφορά μόνο τη δημιουργία χρώματος — αφορά την παρατήρηση, την υπομονή και τη σύνδεση. Κάθε χρωστική μπορεί να συμπεριφέρεται διαφορετικά, να αλλάζει με τον χρόνο ή να παράγει απρόσμενα αποτελέσματα. Αυτή η απρόβλεπτη φύση αποτελεί μέρος της μαθησιακής διαδικασίας.

Ενθαρρύνετε τους μαθητές να πειραματιστούν, να συγκρίνουν τα αποτελέσματα και να αναστοχαστούν πάνω στον τρόπο με τον οποίο τα φυσικά υλικά ανταποκρίνονται στο νερό, το φως και την επιφάνεια. Με αυτόν τον τρόπο, η ζωγραφική γίνεται όχι μόνο μια καλλιτεχνική δραστηριότητα, αλλά και μια εξερεύνηση των ιδιοτήτων και των δυνατοτήτων της φύσης.

Εργαστήριο

Καλαθοπλεκτική

Αυτό το εργαστήριο επικεντρώνεται στην επαναχρησιμοποίηση υπολειμμάτων υφασμάτων — όπως παλιά φούτερ, T-shirts, φορέματα και άλλα υφάσματα — μετατρέποντάς τα σε λειτουργικά πλεγμένα καλάθια.

Καλαθοπλεκτική

Προτεινόμενη ηλικία: από 7 ετών

Διάρκεια: 120–180 λεπτά

Επίπεδο δυσκολίας: Μέτριο έως προχωρημένο

Στο τέλος αυτού του εργαστηρίου, οι μαθητές θα μπορούν να:

- Μετατρέπουν απορριφθέντα υφάσματα σε λειτουργικά πλεγμένα αντικείμενα.
- Εφαρμόζουν βασικές τεχνικές ύφανσης χρησιμοποιώντας εναλλακτικά υλικά.
- Δείχνουν κατανόηση των αρχών της επαναχρησιμοποίησης (upcycling) και του κυκλικού σχεδιασμού.
- Αναπτύσσουν λεπτές κινητικές δεξιότητες και χωρική αντίληψη.
- Σκέφτονται πώς τα απορριπτόμενα υλικά μπορούν να επαναπροσδιοριστούν ως πολύτιμοι πόροι.

Καλαθοπλεκτική

Συμβουλές

- **Κόψτε ομοιόμορφες λωρίδες.** Κόψτε το ύφασμα σε λωρίδες παρόμοιου πλάτους ώστε να εξασφαλίσετε πιο ομοιόμορφη και σταθερή ύφανση. Οι άνισες λωρίδες μπορεί να προκαλέσουν ανομοιόμορφη τάση και σχήμα.
- **Διατηρήστε σταθερή τάση.** Κρατήστε σταθερή την τάση κατά την ύφανση. Αν τραβήξετε πολύ σφιχτά, μπορεί να παραμορφωθεί η δομή, ενώ αν υφάνετε πολύ χαλαρά, το καλάθι μπορεί να γίνει ασταθές.
- **Στερεώστε καλά τη βάση.** Η βάση καθορίζει τη συνολική σταθερότητα του καλάθιού. Αφιερώστε λίγο περισσότερο χρόνο για να στερεώσετε και να σφίξετε τις πρώτες σειρές.
- **Σχεδιάστε την τοποθέτηση των χρωμάτων.** Πριν ξεκινήσετε, ταξινομήστε τις λωρίδες υφάσματος ανά χρώμα. Ο προγραμματισμός της σειράς εκ των προτέρων βοηθά στη δημιουργία σκόπιμων μοτίβων αντί για τυχαίους συνδυασμούς.
- **Χρησιμοποιήστε πένσα για το τελείωμα του σύρματος.** Κατά την ολοκλήρωση του καλάθιού, χρησιμοποιήστε πένσα για να λυγίσετε και να στερεώσετε με ασφάλεια τις άκρες του σύρματος. Βεβαιωθείτε ότι οι αιχμηρές άκρες έχουν καλυφθεί πλήρως.
- **Σχεδιάστε το μέγεθος του καλάθιού.** Θα χρειαστείτε ποσότητα υφάσματος ανάλογα με το επιθυμητό μέγεθος του αντικειμένου, κατά μέσο όρο, 2 - 4 ρούχα είναι αρκετά για ένα καλάθι.
- **Επιλέξτε το κατάλληλο πάχος σύρματος.** Επιλέξτε προσεκτικά το πάχος του σύρματος: πολύ λεπτά σύρματα μπορεί να είναι ασταθή, ενώ τα παχύτερα μπορεί να είναι πιο δύσκολο να διαμορφωθούν και να λυγίσουν.

Βήμα προς βήμα

1. Για ένα καλάθι θα χρειαστείτε περίπου τρία υφασμάτινα ρούχα. Απλώστε κάθε ρούχο επίπεδα πάνω σε μια σταθερή επιφάνεια και κόψτε τα συνεχόμενα σωληνοειδή τμήματα. Συλλέξτε όλα τα κυλινδρικά κομμάτια.

Για παράδειγμα, ένα T-shirt παρέχει έναν σωλήνα από το σώμα, ενώ ένα φούτερ με μακριά μανίκια προσφέρει τρεις — έναν από το σώμα και έναν από κάθε μανίκι.

2. Στη συνέχεια κόψτε κάθε κυλινδρικό τμήμα όπως φαίνεται στη φωτογραφία. Κάθε λωρίδα πρέπει να έχει πλάτος περίπου 3 cm.

Βήμα προς βήμα

3. Όταν όλα τα κομμάτια έχουν κοπεί, δημιουργήστε μία συνεχόμενη λωρίδα από κάθε κυλινδρικό τμήμα. Ξεκινήστε κόβοντας την πρώτη λωρίδα από το επάνω άκρο, όπως φαίνεται στο παράδειγμα.

4. Ενώστε τις λωρίδες όπως φαίνεται στην εικόνα. Όταν συνδεθούν με αυτόν τον τρόπο, σχηματίζουν μία μακριά συνεχόμενη λωρίδα.

Βήμα προς βήμα

5. Στην τελευταία λωρίδα κάντε μια τομή όπως φαίνεται στην εικόνα.

6. Όταν όλες οι λωρίδες έχουν προετοιμαστεί, τυλίξτε κάθε χρώμα σε ξεχωριστά κουβάρια. Τα μικρότερα κουβάρια είναι πιο εύχρηστα και βοηθούν να αποφεύγεται το μπέρδεμα κατά την ύφανση.

Βήμα προς βήμα

7. Κόψτε συνολικά έξι σύρματα: πέντε ίσου μήκους και ένα περίπου κατά ένα τρίτο πιο κοντό από τα υπόλοιπα.

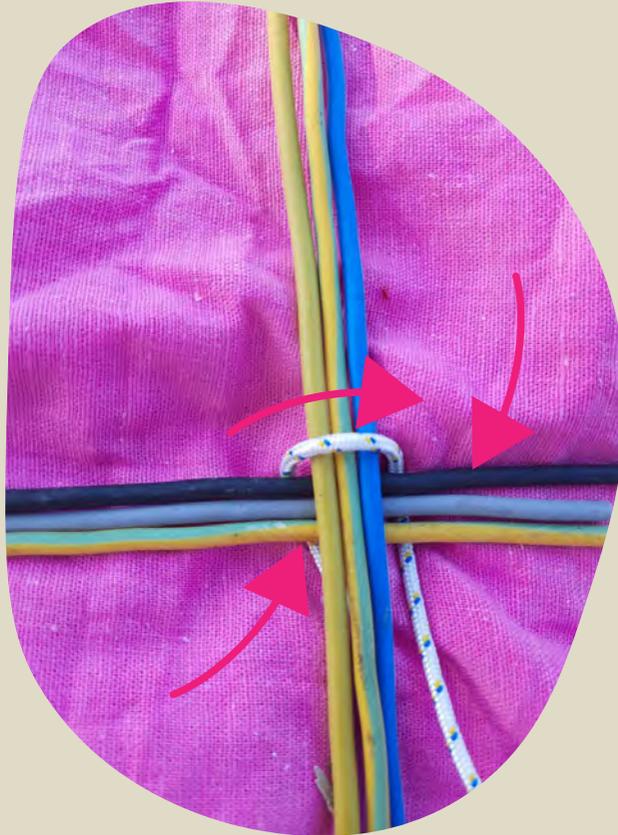

8. Τοποθετήστε τα σύρματα όπως φαίνεται στο σχέδιο.

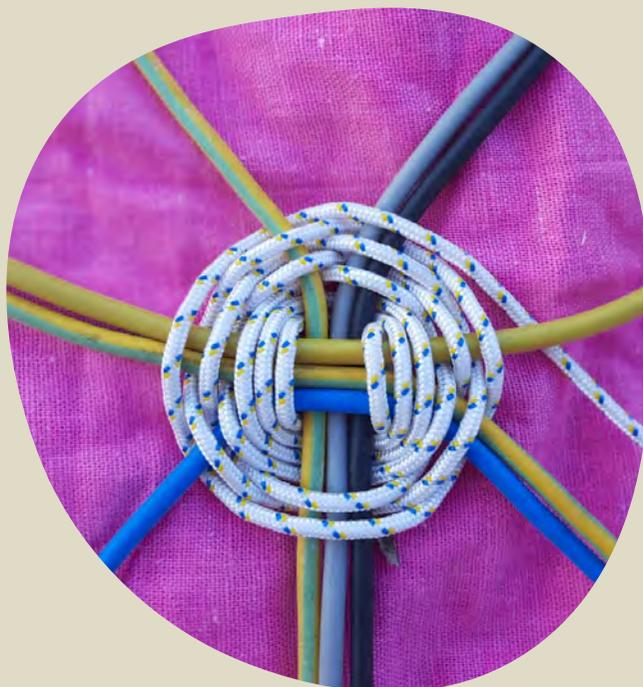

Βήμα προς βήμα

- 9.** Δέστε όλα τα σύρματα μαζί χρησιμοποιώντας ένα λεπτό κορδόνι.

- 10.** Συνεχίστε την ύφανση μέχρι τα σύρματα να στερεωθούν καλά και να είναι σταθερά.

Βήμα προς βήμα

- 11.** Στερεώστε τη λωρίδα υφάσματος στο σχοινί δένοντας έναν κόμπο ή ασφαρίζοντάς την με λεπτότερη κλωστή.

- 12.** Υφάνετε μέχρι να τελειώσει η λωρίδα υφάσματος ή μέχρι να επιτευχθεί το επιθυμητό μέγεθος της βάσης.

Βήμα προς βήμα

- 13.** Εάν χρειάζεται, ενώστε την επόμενη λωρίδα υφάσματος δένοντας έναν κόμπο.

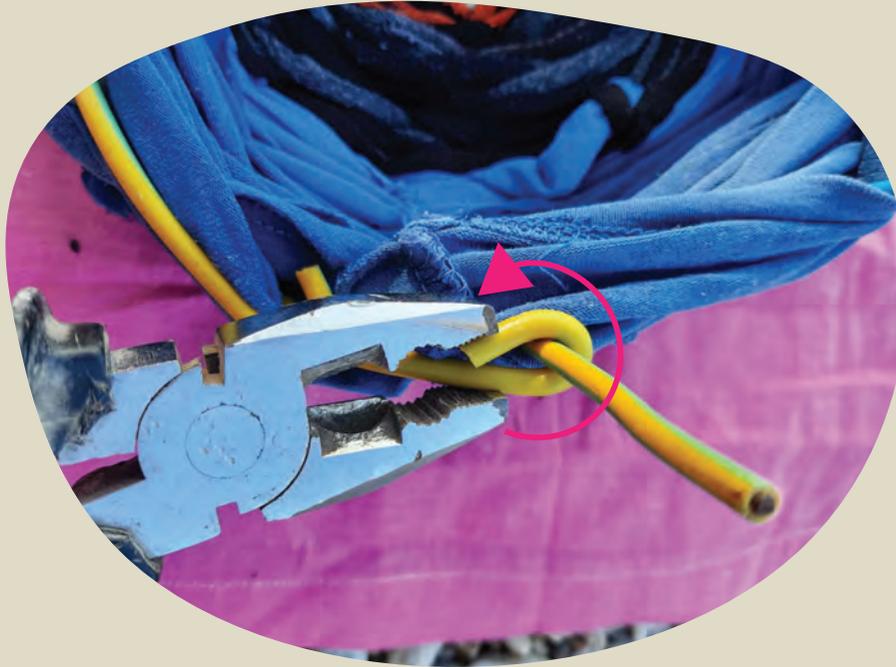

- 14.** Λυγίστε τα σύρματα προς τα πάνω και κατανείμετέ τα ομοιόμορφα, όπως φαίνεται στην εικόνα. Συνεχίστε την ύφανση μέχρι το καλάθι να φτάσει στο επιθυμητό ύψος.

Βήμα προς βήμα

- 15.** Διπλώστε τα υπόλοιπα σύρματα προς τα κάτω κατά μήκος του χείλους του καλαθιού. Χρησιμοποιώντας πένσα, τυλίξτε προσεκτικά κάθε σύρμα γύρω από το διπλανό για να στερεώσετε τη δομή.

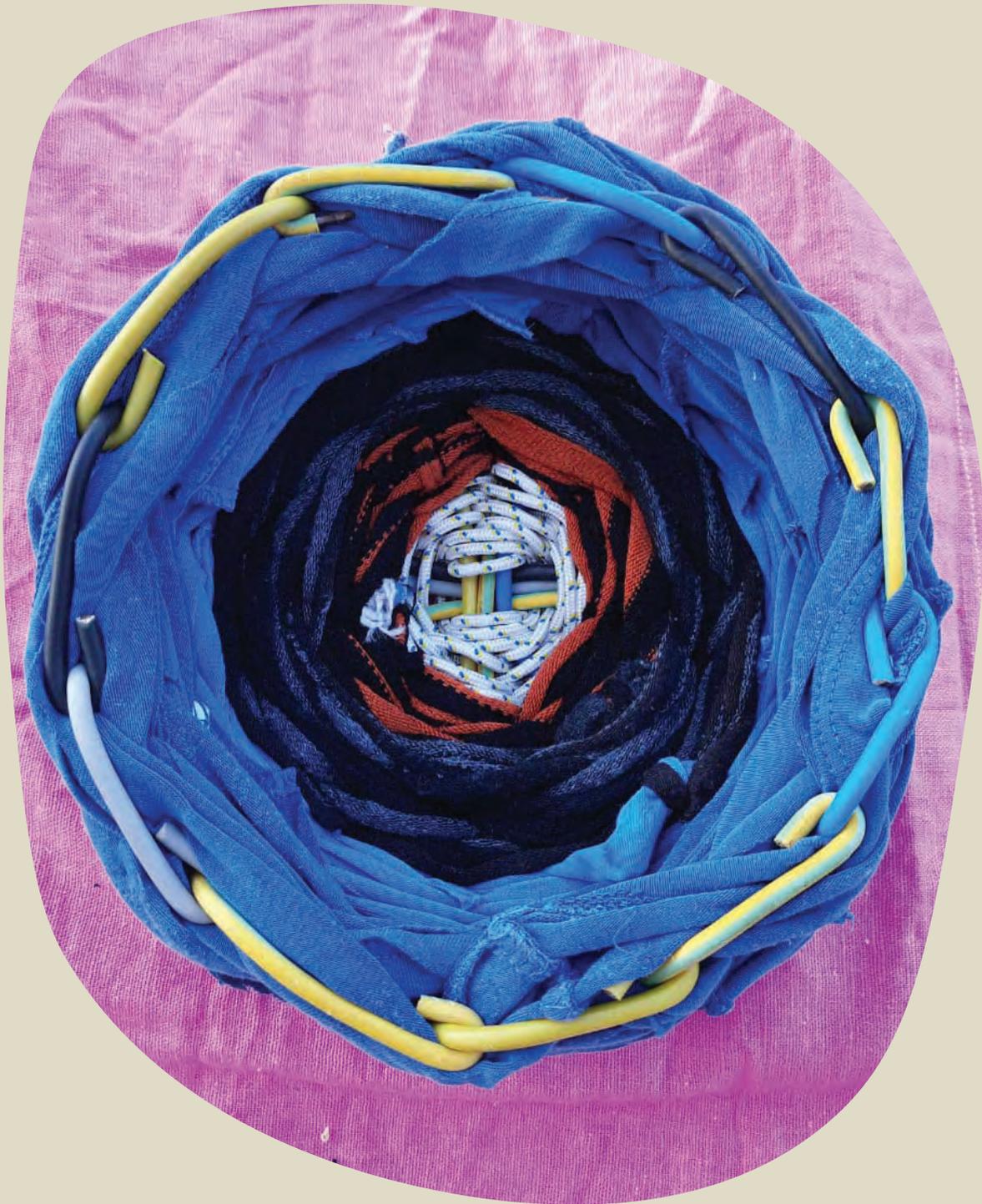

- 16.** Επαναλάβετε τη διαδικασία μέχρι το τελευταίο σύρμα να ενωθεί σταθερά με το πρώτο, ολοκληρώνοντας το χείλος του καλαθιού.

Βήμα προς βήμα

- 17.** Το ανακυκλωμένο υφασμάτινο καλάθι σας είναι έτοιμο και κατάλληλο για καθημερινή χρήση!

Λίστα ελέγχου

Υλικά υφάσματος

2–4 καθαρά υφασμάτινα ρούχα (T-shirts, φούτερ, παντελόνια, φούστες). Κατά προτίμηση βαμβακερά ή πιο χοντρά συνθετικά υφάσματα (αποφύγετε πλεκτά ρούχα όπως πουλόβερ).

Δομικά υλικά

6 σύρματα (5 ίσου μήκους + 1 περίπου κατά 1/3 πιο κοντό)

Λεπτό κορδόνι ή σχοινί (για τη στερέωση της βάσης)

Λεπτότερη κλωστή (προαιρετικά, για τη σύνδεση των λωρίδων)

Εργαλεία

Κοφτερό ψαλίδι

Πένσα (για λύγισμα και στερέωση των συρμάτων)

Μεζούρα ή χάρακας

Μαρκαδόρος (προαιρετικά, για τη σήμανση των γραμμών κοπής)

Προετοιμασία

Το ύφασμα έχει πλυθεί και στεγνώσει

Οι λωρίδες έχουν προετοιμαστεί και ξεμπερδευτεί

Τα σύρματα έχουν κοπεί στα απαιτούμενα μήκη

Ο χώρος εργασίας έχει προστατευτεί

Ασφάλεια & τελείωμα

Βεβαιωθείτε ότι όλα τα άκρα των συρμάτων είναι λυγισμένα προς τα μέσα

Ελέγξτε ότι η κατασκευή είναι σταθερή πριν από τη χρήση

Επιβλέπετε τους μικρότερους συμμετέχοντες όταν κόβουν ή χρησιμοποιούν πένσα

Ερωτήσεις Αναστοχασμού

Πώς άλλαξε η αντίληψή σας για τα απορρίμματα όταν μετατρέψατε παλιά υφάσματα σε ένα νέο αντικείμενο;

Ποιες δεξιότητες ήταν πιο σημαντικές για την ολοκλήρωση του καλαθιού σας;

Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίσατε κατά τη διαδικασία της ύφανσης;

Πώς υποστηρίζει η επαναχρησιμοποίηση υλικών (upcycling) έναν πιο βιώσιμο τρόπο ζωής;

Με ποιους άλλους τρόπους θα μπορούσατε να εφαρμόσετε αυτήν την τεχνική σε άλλα απορριπτόμενα υλικά;

Τελικές Σκέψεις

Η ύφανση με επαναχρησιμοποιημένα υφάσματα είναι κάτι περισσότερο από μια δραστηριότητα χειροτεχνίας - αποτελεί μια πρακτική διερεύνηση της βιωσιμότητας, της κατανόησης των υλικών και της δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων. Μετατρέποντας απορριπτόμενα υφάσματα σε λειτουργικά αντικείμενα, οι συμμετέχοντες μαθαίνουν να αναγνωρίζουν την αξία υλικών που διαφορετικά θα κατέληγαν στα απορρίμματα.

Η διαδικασία αυτή αναπτύσσει την υπομονή, τις λεπτές κινητικές δεξιότητες, τη χωρική αντίληψη και την εκτίμηση για τις παραδοσιακές τεχνικές χειροτεχνίας. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι ενθαρρύνει μια αλλαγή οπτικής: τα απορρίμματα μπορούν να μετατραπούν σε πόρο και τα απλά υλικά μπορούν να διαμορφωθούν σε κάτι ουσιαστικό και χρήσιμο.

Εργαστήριο

Κυανοτυπία

Η ενασχόληση με την κυανοτυπία μοιάζει με ένα μικρό θαύμα. Κάθε έκθεση αποκαλύπτει κάτι απρόσμενο. Το φως, ο χρόνος και οι απλές μορφές της φύσης ενώνονται για να δημιουργήσουν εικόνες με βαθύ μπλε χρώμα που μοιάζουν ταυτόχρονα επιστημονικές και μαγικές.

Κυανοτυπία

Προτεινόμενη ηλικία: από 10 ετών

Διάρκεια: 120 λεπτά (συν χρόνος στεγνώματος)

Επίπεδο δυσκολίας: Μέτριο

Στο τέλος αυτού του εργαστηρίου, οι μαθητές θα μπορούν να:

- Εξηγούν τις βασικές αρχές των φωτογραφικών διαδικασιών που είναι ευαίσθητες στο φως.
- Προετοιμάζουν και να εφαρμόζουν με ασφάλεια το διάλυμα κυανοτυπίας υπό επίβλεψη.
- Ελέγχουν τον χρόνο έκθεσης και να παρατηρούν τις αλλαγές που προκαλεί το ηλιακό φως.
- Συνδέουν τον καλλιτεχνικό πειραματισμό με επιστημονικές έννοιες (φως, χημεία, αντίδραση στην υπεριώδη ακτινοβολία).
- Αξιολογούν πώς οι ιστορικές φωτογραφικές τεχνικές σχετίζονται με βιώσιμες καλλιτεχνικές πρακτικές.

Συμβουλές

Προετοιμάστε τα χημικά εκ των προτέρων

Εάν εργάζεστε με μικρότερους μαθητές, ετοιμάστε τα διαλύματα Α και Β από πριν. Επισημάνετε καθαρά όλα τα δοχεία και εξηγήστε τους βασικούς κανόνες ασφάλειας πριν ξεκινήσετε.

Εφαρμόστε ομοιόμορφη επίστρωση

Βεβαιωθείτε ότι το φωτοευαίσθητο διάλυμα εφαρμόζεται ομοιόμορφα πάνω στο χαρτί ή στο ύφασμα. Η ανομοιόμορφη επίστρωση μπορεί να προκαλέσει γραμμές ή άνιση έκθεση.

Στεγνώστε στο σκοτάδι

Τα επικαλυμμένα υλικά πρέπει να στεγνώνουν σε σκοτεινό χώρο. Ακόμη και το έμμεσο φως μπορεί να ξεκινήσει πρόωρα τη διαδικασία έκθεσης.

Παρακολουθήστε τον χρόνο έκθεσης

Ο χρόνος έκθεσης εξαρτάται από την ένταση του ηλιακού φωτός. Σε μια φωτεινή ηλιόλουστη μέρα, 5–15 λεπτά μπορεί να είναι αρκετά. Σε συνθήκες συννεφιάς, η έκθεση μπορεί να διαρκέσει περισσότερο. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να παρατηρούν προσεκτικά τις αλλαγές στο χρώμα.

Ξεπλύνετε καλά

Το σωστό ξέπλυμα με νερό είναι απαραίτητο για να εμφανιστεί η τελική εικόνα και να σταματήσει η χημική αντίδραση. Το ανεπαρκές ξέπλυμα μπορεί να προκαλέσει κιτρίνισμα με την πάροδο του χρόνου.

Αποθήκευση & διατήρηση

Μόλις στεγνώσουν, φυλάξτε τις εκτυπώσεις μακριά από το άμεσο ηλιακό φως για να αποφευχθεί το ξεθώριασμα. Οι κυανοτυπίες είναι σχετικά σταθερές, αλλά δεν πρέπει να εκτίθενται συνεχώς σε έντονη υπεριώδη ακτινοβολία.

Ζητήματα ασφάλειας

Βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές φορούν γάντια και αποφεύγουν την επαφή με τα μάτια ή το στόμα. Να υπάρχει πάντα επίβλεψη κατά τη χρήση χημικών. Κρατήστε τρόφιμα και ποτά μακριά από τον χώρο εργασίας.

Οδηγίες

1. Προετοιμάστε το φωτοευαίσθητο διάλυμα
Διάλυμα Α: Διαλύστε 25 g κιτρικού σιδήρου αμμωνίου σε 100 ml απεσταγμένου νερού
Διάλυμα Β: Διαλύστε 10 g σιδηροκυανιούχου καλίου σε 100 ml απεσταγμένου νερού.
Αποθηκεύστε και τα δύο διαλύματα σε σκούρα μπουκάλια/φιάλες.
Αναμείξτε ίσες ποσότητες των Α και Β ακριβώς πριν καλύψετε το υλικό σας (π.χ. 10 ml + 10 ml).

Βήμα προς βήμα

2. Σε χαμηλό φωτισμό (σκοτεινό δωμάτιο ή κάτω από κόκκινο/κίτρινο φως), χρησιμοποιήστε σπογγοειδές πινέλο ή γυάλινη ράβδο για να απλώσετε ομοιόμορφα το αναμεμειγμένο διάλυμα πάνω στο χαρτί ή το ύφασμα. Αποφύγετε τις ραβδώσεις και εφαρμόστε μια λεπτή, ομοιόμορφη στρώση. Αφήστε το να στεγνώσει εντελώς σε σκοτεινό μέρος ιδανικά για μερικές ώρες ή όλη τη νύχτα.

Βήμα προς βήμα

3. Τοποθετήστε το αντικείμενο ή το αρνητικό απευθείας στην επικαλυμμένη επιφάνεια.

4. Εάν χρησιμοποιείτε επίπεδα αντικείμενα όπως λουλούδια ή διαφάνειες, τοποθετήστε μια γυάλινη επιφάνεια από πάνω για να τα κρατήσετε σε επαφή.

Βήμα προς βήμα

5. Μεταφέρετε τη σύνθεση έξω ή χρησιμοποιήστε λάμπα UV. Ο χρόνος έκθεσης εξαρτάται από την ένταση του φωτός:
Άμεσο ηλιακό φως: 5–20 λεπτά
Συννεφιασμένη μέρα ή λάμπα UV: έως 30 λεπτά
Οι εκτεθειμένες περιοχές θα αλλάξουν χρώμα σε γκρι-μπλε απόχρωση.

Βήμα προς βήμα

6. Μετά την έκθεση, ξεπλύνετε το χαρτί σε νερό για 5–10 λεπτά. Οι μη εκτεθειμένες περιοχές θα ξεπλυθούν, αφήνοντας μια λευκή ή ανοιχτόχρωμη μπλε εικόνα. Οι εκτεθειμένες περιοχές θα γίνουν βαθύ μπλε της Πρωσίας.

Βήμα προς βήμα

7. Τέλος αφήστε το χαρτί να στεγνώσει σε επίπεδη επιφάνεια σε ένα σκοτεινό χώρο. Το μπλε χρώμα θα γίνει πιο έντονο και βαθύ στις επόμενες 24-48 ώρες.

Λίστα προετοιμασίας

Χημικές ουσίες

Κιτρικός σίδηρος αμμωνίου

Σιδηροκυανιούχο κάλιο

Απεσταγμένο νερό

Σκούρα γυάλινα μπουκάλια (για αποθήκευση διαλυμάτων)

Ογκομετρικοί κύλινδροι ή σύριγγες

Ψηφιακή ζυγαριά (ακρίβεια τουλάχιστον 1 g)

Υλικά επικάλυψης

Πινέλα ή σπογγοειδή πινέλα

Δοχείο ανάμειξης (μη μεταλλικό)

Χαρτί κουζίνας

Προστατευτικό κάλυμμα επιφάνειας

Επιφάνειες για εκτύπωση

Χαρτί ακουαρέλας (προτιμάται)

Βαμβακερό ύφασμα (προαιρετικό)

Αντικείμενα για έκθεση

Φύλλα

Λουλούδια

Φτερά

Διαφανή αντικείμενα

Εκτυπωμένα διαφανή φιλμ (προαιρετικά)

Έκθεση & εμφάνιση

Πρόσβαση σε άμεσο ηλιακό φως

Επίπεδη βάση ή επιφάνεια

Διαφανές ακρυλικό φύλλο ή γυαλί

Κλιπς ή βάρη (για να κρατούν τα αντικείμενα στη θέση τους)

Δοχείο νερού ή νεροχύτης (για ξέπλυμα των εκτυπώσεων)

Εξοπλισμός ασφαλείας

Γάντια

Προστατευτική ποδιά

Επίβλεψη ενηλίκου (για εργασία με παιδιά)

Ερωτήσεις Αναστοχασμού

Πώς επηρεάζει το ηλιακό φως την τελική εικόνα;

Ποιες διαφορές παρατηρήσατε μεταξύ σύντομων και μεγάλων χρόνων έκθεσης;

Πώς συνδέει η κυανοτυπία την τέχνη με την επιστήμη;

Γιατί είναι σημαντικό να ακολουθούμε τις οδηγίες ασφαλείας όταν εργαζόμαστε με χημικές ουσίες;

Πώς συγκρίνεται αυτή η ιστορική τεχνική με τη σύγχρονη φωτογραφία;

Τελικές Σκέψεις

Η κυανοτυπία αποτελεί ένα μοναδικό σημείο συνάντησης ανάμεσα στην τέχνη και την επιστήμη. Εισάγει τους συμμετέχοντες σε μία από τις παλαιότερες φωτογραφικές τεχνικές, προσκαλώντας τους ταυτόχρονα να πειραματιστούν με το φως, τον χρόνο και τις μορφές της φύσης. Κάθε εκτύπωση είναι ελαφρώς απρόβλεπτη. Διαμορφώνεται από την ένταση του ηλιακού φωτός, τη διάρκεια της έκθεσης και τα υλικά που τοποθετούνται στην επιφάνεια. Αυτή η διαδικασία ενθαρρύνει την υπομονή, την παρατήρηση και την περιέργεια. Διδάσκει ότι η δημιουργικότητα μπορεί να προκύψει από απλά στοιχεία: χαρτί, φως, νερό και φύση. Πάνω απ' όλα, η κυανοτυπία αποκαλύπτει την ομορφιά της ίδιας της διαδικασίας, υπενθυμίζοντάς μας ότι η ανακάλυψη συχνά συμβαίνει μέσα από τον πειραματισμό.

Εργαστήριο

Ανθοτυπία

Η ανθοτυπία είναι μια οικολογική, μη τοξική φωτογραφική διαδικασία που χρησιμοποιεί φωτοευαίσθητες χρωστικές ουσίες που εξάγονται από φυτά για τη δημιουργία εφήμερων εικόνων. Σε αντίθεση με την παραδοσιακή φωτογραφία, βασίζεται αποκλειστικά σε φυσικές βαφές και στο ηλιακό φως, γεγονός που την καθιστά μία από τις πιο βιώσιμες τεχνικές δημιουργίας εικόνων.

Ανθοτυπία

Προτεινόμενη ηλικία: από 7 ετών

Διάρκεια: 60–90 λεπτά προετοιμασία + μεγάλος χρόνος έκθεσης στο ηλιακό φως (ώρες ή ημέρες)

Επίπεδο δυσκολίας: Αρχάριο

Στο τέλος αυτού του εργαστηρίου, οι μαθητές θα μπορούν να:

- Περιγράφουν πώς αντιδρούν οι φυτικές μπογιές στο ηλιακό φως με την πάροδο του χρόνου.
- Φτιάχνουν φυσικές μπογιές για τη δημιουργία φωτογραφικών αποτυπώσεων.
- Συγκρίνουν διαφορετικές φυτικές μπογιές και τα οπτικά αποτελέσματά τους.
- Δείχνουν υπομονή και δεξιότητες παρατήρησης μέσα από τη μεγάλης διάρκειας έκθεσης στον ήλιο.
- Αναστοχάζονται την εφήμερη φύση της τέχνης και της βιωσιμότητας.

Συμβουλές

- **Δώστε έμφαση στην υπομονή**

Τα αποτελέσματα της ανθοτυπίας είναι συνήθως διακριτικά και δεν φαίνονται έντονα. Προετοιμάστε τους μαθητές για μια διαδικασία με σταδιακές αλλαγές, αντί για άμεσα και έντονα αποτελέσματα. Δώστε έμφαση κυρίως στην παρατήρηση και την υπομονή.

- **Επιλέξτε προσεκτικά τα υλικά σας**

Φυτικά υλικά με σκούρα χρώματα (μούρα, σπανάκι, κόκκινο λάχανο, κουρκουμάς) συνήθως δίνουν πιο έντονα αποτελέσματα. Ενθαρρύνετε τον πειραματισμό και τη σύγκριση μεταξύ διαφορετικών υλικών.

- **Περάστε ομοιόμορφη στρώση μπογιάς**

Βεβαιωθείτε ότι η στρώση της μπογιάς που δημιουργήσατε εφαρμόζεται ομοιόμορφα και δεν είναι πολύ λεπτή. Η άνιση επίστρωση μπορεί να δημιουργήσει εικόνες με κηλίδες ή ανομοιομορφίες.

- **Προσαρμόστε την έκθεση στο ηλιακό φως**

Ο χρόνος έκθεσης εξαρτάται από τον καιρό και την εποχή. Στον έντονο καλοκαιρινό ήλιο, θα χρειαστείτε λίγες ώρες, ενώ σε πιο ασθενές φως η διαδικασία “εκτύπωσης” μπορεί να διαρκέσει ημέρες. Φροντίστε οι εκτυπώσεις να προστατεύονται από τον άνεμο και την υγρασία.

- **Αποδεχτείτε την εφήμερη φύση αυτής της τεχνικής**

Οι ανθοτυπίες ξεθωριάζουν φυσικά με την πάροδο του χρόνου. Αξιοποιήστε αυτό το χαρακτηριστικό ως αφορμή για συζήτηση γύρω από την παροδικότητα, τη βιωσιμότητα και τον κύκλο ζωής των υλικών.

- **Διαχείριση της τάξης**

Όταν εργάζεστε με μικρότερους μαθητές, είναι καλό να έχετε προετοιμάσει τις μπογιές εκ των προτέρων. Δώστε σαφείς οδηγίες και αφήστε επαρκή χρόνο για πειραματισμό, χωρίς να εστιάζετε αποκλειστικά στο τελικό αποτέλεσμα.

Οδηγίες

1. Επιλέξτε και προετοιμάστε τα υλικά σας
Επιλέξτε ένα φυτό, φρούτο ή λαχανικό με έντονο χρώμα.
Καλές επιλογές περιλαμβάνουν:
 - Παντζάρι – ροζ/μωβ
 - Σπανάκι – πράσινο
 - Κουρκουμάς – έντονο κίτρινο
 - Μούρα (π.χ. βατόμουρα, μύρτιλα) – μωβ/μπλε
 - Κόκκινο λάχανο – ιώδες/μπλε
 - Φλούδα κρεμμυδιού – κόκκινο/καφέΚόψτε το υλικό σε μικρά κομμάτια.

Βήμα προς βήμα

- 2.** Δημιουργία φυσικής μπογιάς
Χρησιμοποιώντας ένα μπλέντερ, αναμείξτε τα υλικά σας με μια μικρή ποσότητα νερού ή αλκοόλ. Περάστε το μείγμα από ένα σουρωτήρι, ή φίλτρο καφέ για να αφαιρέσετε τα στερεά υπολείμματα.
Στο τέλος θα πρέπει να έχετε ένα λείο υγρό με πλούσιο χρώμα.

Βήμα προς βήμα

3. Περάστε το χαρτί με την φυσική μπογιά

Σε χαμηλό φωτισμό, χρησιμοποιήστε ένα πινέλο ή σφουγγάρι για να περάσετε τη μπογιά στο χαρτί ομοιόμορφα.

Αποφύγετε να το μουσκέψετε πολύ, απλώς περάστε μια στρώση χρώματος στην επιφάνεια του χαρτιού. Αφήστε το χαρτί να στεγνώσει πλήρως σε σκοτεινό χώρο.

Πολλαπλές στρώσεις μπορεί να κάνουν την τελική αποτύπωση πιο έντονη.

4. Δημιουργήστε τη σύνθεσή σας

Τοποθετήστε επίπεδα αντικείμενα (όπως φύλλα, λουλούδια, δαντέλα) ή μια φωτογραφική διαφάνεια πάνω στο χαρτί σας. Τοποθετήστε τη σύνθεση κάτω από ένα γυαλί για να διατηρηθούν όλα τα στοιχεία σταθερά.

Βήμα προς βήμα

5. Έκθεση στο ηλιακό φως

Τοποθετήστε τη σύνθεση σε άμεσο ηλιακό φως για αρκετές ώρες έως αρκετές ημέρες, ανάλογα με:

- την ευαισθησία της “μπογιάς” που χρησιμοποιήσατε
- τις καιρικές συνθήκες και την ένταση του φωτός
- την επιθυμητή αντίθεση

Η φυσική μπογιά θα ξεθωριάσει στα σημεία που εκτίθεται στον ήλιο, ενώ οι περιοχές που καλύπτονται θα παραμείνουν πιο σκούρες, σχηματίζοντας έτσι την εικόνα σας.

Βήμα προς βήμα

6. Αφαιρέστε το αντικείμενο

Αφαιρέστε προσεκτικά το αντικείμενο ή τη διαφάνεια. Θα δείτε μια ξεθωριασμένη εικόνα να έχει αποτυπωθεί στο χαρτί.

Σημείωση: Οι ανθοτυπίες δεν μένουν για πάντα.

Παραμένουν ευαίσθητες στο φως και θα συνεχίσουν να ξεθωριάζουν με τον χρόνο, εκτός αν αποθηκευτούν στο σκοτάδι ή πίσω από γυαλί με προστασία από την υπεριώδη ακτινοβολία.

Λίστα ελέγχου

Φυτικές χρωστικές ουσίες

Φρέσκα φυτικά υλικά (σπανάκι, κόκκινο λάχανο, κουρκουμάς, μούρα, παντζάρια, πέταλα λουλουδιών κ.λπ.)

Γουδί και γουδοχέρι ή μπλέντερ

Μικρά μπολ ή βάζα

Σουρωτήρι ή λεπτό ύφασμα (για το φιλτράρισμα της βαφής)

Επιφάνεια εκτύπωσης

Χαρτί ακουαρέλας ή χοντρό χαρτί σχεδίασης

Πινέλα ή πινέλα αφρού (για την επίστρωση)

Προστατευτικό κάλυμμα επιφάνειας

Υλικά έκθεσης

Τυπωμένες διαφάνειες (ασπρόμαυρες εικόνες)

Φύλλα ή επίπεδα αντικείμενα (προαιρετικά)

Διαφανές ακρυλικό φύλλο ή γυαλί

Σφιγκτήρες ή βαρίδια (για να κρατήσουν τα πάντα στη θέση τους)

Πρόσβαση σε άμεσο ηλιακό φως

Προετοιμασία & Επεξεργασία

Καθαρό νερό

Χαρτοπετσέτες

Χώρος στεγνώματος προστατευμένος από τον άνεμο και την υγρασία

Θέματα ασφάλειας & πρακτικές πτυχές

Ποδιά ή παλιά ρούχα (οι φυσικές χρωστικές ουσίες μπορεί να λεκιάσουν)

Εποπτεία από ενήλικα (για νεότερους συμμετέχοντες)

Δοχεία χρωστικών ουσιών με ξεκάθαρη επισήμανση

Ερωτήσεις Αναστοχασμού

Γιατί οι εικόνες ανθοτυπίας ξεθωριάζουν με την πάροδο του χρόνου;

Πώς οι διαφορετικές φυτικές χρωστικές παράγαν διαφορετικά αποτελέσματα;

Τι μας διδάσκει η εφήμερη φύση της ανθοτυπίας για την τέχνη και τη βιωσιμότητα;

Ποιον ρόλο έπαιξε η υπομονή σε αυτή τη διαδικασία;

Πώς αυτή η τεχνική αλλάζει την αντίληψή σας για τη φωτογραφία;

Τελικές Σκέψεις

Η ανθοτυπία προσκαλεί τους συμμετέχοντες να επιβραδύνουν τον ρυθμό τους και να παρατηρήσουν τη διακριτική μεταμόρφωση του φωτός και του χρώματος. Σε αντίθεση με πιο άμεσες φωτογραφικές διαδικασίες, οι ανθοτυπίες εξελίσσονται σταδιακά, μερικές φορές μέσα σε ώρες ή ακόμη και ημέρες, καλλιεργώντας την υπομονή και την προσεκτική παρατήρηση.

Επειδή οι εικόνες είναι ευαίσθητες και ξεθωριάζουν φυσικά με την πάροδο του χρόνου, η διαδικασία αυτή αναδεικνύει την εφήμερη φύση τόσο του φωτός όσο και των οργανικών υλικών. Μας υπενθυμίζει ότι δεν χρειάζεται όλα τα δημιουργήματα να διαρκούν για πάντα και ότι η ομορφιά μπορεί να βρίσκεται και στο εφήμερο.

Μέσα από αυτή την τεχνική, οι συμμετέχοντες γνωρίζουν μια βαθιά βιώσιμη μορφή δημιουργίας εικόνων, που βασίζεται αποκλειστικά σε φυτά και στο ηλιακό φως, όπου ο πειραματισμός και η παρατήρηση αποτελούν βασικά στοιχεία της δημιουργικής διαδικασίας.

Βιωσιμότητα & Ηθική Συλλογή

Η εργασία με φυσικά υλικά απαιτεί υπευθυνότητα και φροντίδα. Το Trash-Art προωθεί τον σεβασμό προς το περιβάλλον, διασφαλίζοντας ότι οι δημιουργικές πρακτικές δεν βλάπτουν τα οικοσυστήματα.

Συλλέξτε με Συνειδητότητα

Συλλέγετε μόνο υλικά που είναι άφθονα και έχουν πέσει φυσικά (π.χ. φύλλα, ξερά χόρτα, πεσμένα κλαδιά, φλούδες φρούτων). Αποφύγετε τη συλλογή προστατευόμενων ή σπάνιων φυτικών ειδών.

Πάρτε Μόνο Ό,τι Χρειάζεστε

Συγκεντρώστε μικρές ποσότητες, επαρκείς για το εργαστήριο. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να προβληματιστούν σχετικά με τη συνετή και συνειδητή χρήση των πόρων.

Σεβαστείτε τα Τοπικά Οικοσυστήματα

Μην διαταράσσετε βιότοπους, μην ξεριζώνετε ζωντανά φυτά χωρίς λόγο και μην προκαλείτε ζημιές σε δέντρα ή στη δομή του εδάφους. Τηρείτε τους τοπικούς κανονισμούς κατά τη συλλογή υλικών σε πάρκα ή προστατευόμενες περιοχές.

Μην Αφήνετε Ίχνη

Βεβαιωθείτε ότι δεν αφήνονται απορρίμματα κατά τη διάρκεια των υπαίθριων δραστηριοτήτων συλλογής. Δώστε το παράδειγμα υπεύθυνης συμπεριφοράς και περιβαλλοντικής φροντίδας.

Μετατρέψτε την Ηθική σε Συζήτηση

Χρησιμοποιήστε τη διαδικασία συλλογής ως ευκαιρία μάθησης.

Ρωτήστε τους μαθητές:

Τι «ανήκει» στους φυσικούς πόρους;

Πώς μπορούμε να χρησιμοποιούμε τη φύση χωρίς να τη βλάπτουμε;

Ποια είναι η διαφορά μεταξύ βιώσιμης χρήσης και εκμετάλλευσης;

Περαιτέρω Ανάγνωση & Πόροι

Οι ακόλουθοι πόροι προσφέρουν έμπνευση, έρευνα και πρακτικά εργαλεία σχετικά με την τέχνη, τη βιωσιμότητα, την περιβαλλοντική εκπαίδευση και τις οικο-δημιουργικές πρακτικές.

Τέχνη & Βιωσιμότητα

EcoArtSpace

<https://ecoartspace.org>

Art Works For Change

<https://www.artworksforchange.org>

Creative Climate Leadership

<https://creativeclimate.org>

Creative Carbon Scotland

<https://creativecarbon.scot>

Πολιτισμός & Κλίμα

British Council – Culture & Climate Change

<https://www.britishcouncil.org/arts/culture-development/climate-change>

UNESCO – Culture & Climate Change

<https://en.unesco.org/themes/culture/climate-change>

Εκπαίδευση & Περιβαλλοντική Μάθηση

Project Drawdown

<https://drawdown.org>

Green Schools Alliance
<https://www.greenschoolsalliance.org>

The Center for Ecoliteracy
<https://www.ecoliteracy.org>

Τέχνη, Επιστήμη & STEAM

STEAM Education Resources
<https://www.steamportal.com>

Science & Art Magazine (Leonardo / MIT Press)
<https://www.leonardo.info>

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

Ηνωμένα Έθνη – Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης
<https://sdgs.un.org/goals>

Προτεινόμενη Χρήση

Οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται να αξιοποιήσουν αυτούς τους πόρους για περαιτέρω έμπνευση, σχεδιασμό μαθημάτων και επαγγελματική ανάπτυξη. Οι πλατφόρμες αυτές προσφέρουν μελέτες περίπτωσης, ερευνητικές προσεγγίσεις και πρακτικά εργαλεία που μπορούν να ενισχύσουν την ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στην καλλιτεχνική πρακτική.

**Δημιουργήθηκε μέσα από βιωματική
πρακτική και εξερευνήθηκε μαζί με παιδιά**

Αυτή η έκδοση έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τίτλος Έργου: Trash-Art

Πρόγραμμα: Erasmus+ KA2 – Συμπράξεις Συνεργασίας

Αριθμός Έργου: 2024-1-LV01-KA210-VET-000244372

Co-funded by
the European Union

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στην παρούσα έκδοση ανήκουν αποκλειστικά στους συγγραφείς και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Εθνικής Μονάδας. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χρηματοδοτούσα αρχή φέρουν ευθύνη για αυτές.

Η παρούσα έκδοση διατίθεται σε ψηφιακή μορφή.
Η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς επιτρέπεται με την κατάλληλη αναφορά στην πηγή.

Εταίροι του Έργου

Pēteris Rozenbergs Cēsis City Art School (Λετονία)

ViModo (Κύπρος)

VISIT AGIASOS
Visit Agiasos (Ελλάδα)